

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szombaton 24. Oktoberben 1789.

A' F. Udvari Hadi Tudósítás ez. (**)

Feldmarsal Báró *Laudon* ezen hónapnak 14-dikén Belgrád Várának meg-vételéről következő bővebb Tudósítás küldött a' F. Udvarhoz: „*Ozmann* Basának az eddig Belgrádban volt fő Kormányozónak irásban *Laudonnak* bé-adott bizonyágtétele-szerint a' Belgrád lakosinak száma mind öszve 25-ezer fejekre mégyen vala; kik között valának Papok, Barátok, főbb és aprobb Tisztviselők minden tselédjeikkel edgyütt 2000; aszszonyok 9000, Leányok 4000, férfi gyermekek 3000, fegyveres katonák 7000, kik közzül 1000-en sebelek valának. — Agyukot találtunk a' Várban, azon 11 ágyukon, és 1 mazzaran kívül, mellyeket a' Külső-Várolok-

rosoknak el-foglalásakor vettünk vaia-el, és már jelentettünk-is, következendöket: „ 2 egy fontost, 7 más-fél fontost, 21 — 2 fontost, 17 harmad fél fontost, 61 — 3 fontost, (mellyek között egy Tsászári ágyu-is találtaték) 5 negyedfél fontost, 87 — 4 fontost, 24 — 5 fontost, 11 — 6 fontost, 14 — 7 fontost, 7 — 8 fontost, 8 — 9 fontost, 4 — 10 fontost, 5 — 11 fontost, 6 — 12 fontost, 4 — 13 fontost, 8 — 14 fontost, 6 — 15 fontost, 2 — 16 fontost, 2 — 17 fontost, 8 — 18 fontost, 3 — 20 fontost, 3 — 21 fontost, 4 — 22 fontost, 2 — 23 fontost, 6 — 24 fontost, 1 — 25 fontost, 1 — 26 fontost, 2 — 27 fontost, 1 — 27 fontost, 1 — 28 fontost, 1 — 30 fontost, 4 — 32 fontost, 5 — 34 fontost, 5 — 36 fontost, 1 — 44 fontost, 1 — 48 fontost, és 2 — 176 fontost; mind öszve 351 ágyukat. — Értz mazzár ágyukat: 2 — 10 fontost, 5 — 20 fontost, 5 — 24 fontost, 1 — 30 fontost, 2 — 34 fontost, 5 — 40 fontost, 5 — 80 fontost, 4 — 96 fontost, 1 — 100 fontost, és 4 — 135 fontost; mind öszve 34 mazzarat. — Vas ágyukat: „ 1 — 8 fontost, 1 — 9 fontost, 1 — 12 fontost, 7 14 fontost; mind-öszve 10 ágyukat — és így minde-
 nestől tsak ágyút és mazzarat 395 töt. — 50 vas-vil-
 lát, vagy hajóhoz tartozó eszközt, 6000 mázsa tü-
 zi port, 1500 mázsa öntötlen onat, egy véghetet-
 len sokoságú külömbb külömbb nagyságú ágyú gol-
 lyóbist, és sok más ágyúzáshoz tartazó kezülete-
 ket. — Hajót kaptunk: 20 nagy Sajkát, és 45 kis-
 sebb hajókat. — A' Belgrádi lakolok minden fa-
 miliástól és jószágostól edgyütt, 3 osztályban, rész-
 szerint a' vizen, rész-szerint a' szárazon a' Duná-
 nak hofszára, 2 Battalion *Latterman* és 3 osztály
Erdödi Húzárság' örizete alatt, Obester *Sztents* ve-
 zérségével egészszén Ó-Orsovával által-ellenbe *The-
 tye-ig* kifirtetének, hól ezen helységnek Komendán-
 sa vevé által öket. — A' mi kifiröinknek és hajó-
 jinknak szerentséfebb viszsa-érkezéséig zállogba ma-
 radtak a' Belgrádiak közzül: *Akmet Effendi*, a'
 Teftedár, vagy a' Szúltán Kints-tár-mestere; *Jussuph*
Aga

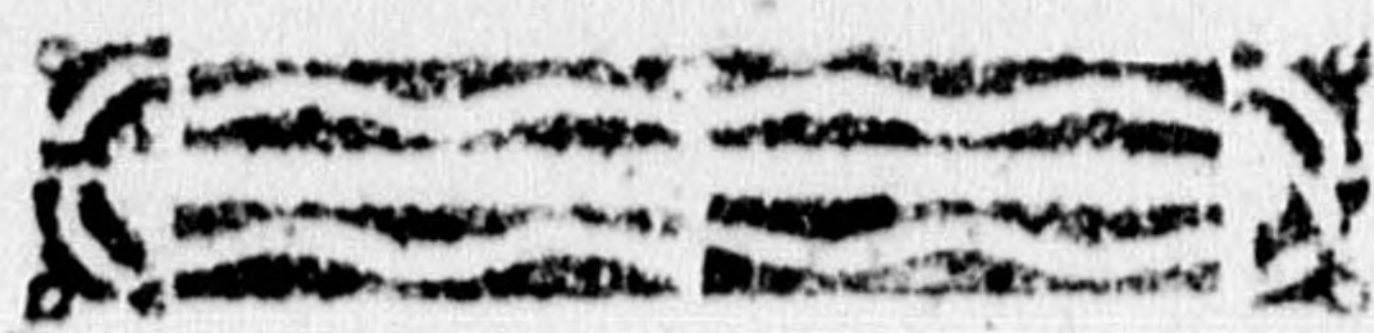

Aga, a' vólt *Arabagi Basa*, vagy az ágyuzó Seregnek Generálja; *Ibrahim Aga*, egy Jantsár Seregnek Obeltere; *Abdi Aga*, az alsó Városnak Platzmájora; *Ozman Ceri Basa*, edgy a' Sergeknek Vezéri közzül.

A' Várnak meg-vétele után leg-ottan 2000 nap-számofok rendeltetének, hogy a' Várat a' hólt-testtől és minden tiztátalonságtól tiztittanak-meg, és a' Várnak romlott falaihoz-is leg-ottan hozzá kezdének, hogy azt az oltalamra jobb karba állítsák. — A' Görög fő Püspök, ki Belgrádban lakik vala, a' maga kérésére azt az engedelmet nyéré, hogy a' maga *Ráitz* Városban lévő Résidentziájába béköltözheték; hasanlóképpen minden Görögöknek és Ráitzoknak meg-engedteték, hogy a' magok házaikhoz visszra térjenek, és a' magok Isteni tizteletjekhez, mint máskor, hozzá kezdhesenek. — A' mi kárunk mindenestől, a' Dunán és Száván lett általmenetelünk után egészszen 9-dikig, mig a' Várat kezünkhöz vettük, mégyen, a' Strázsamestertől fogva alá 289 hóltakra, és 732 sebelsekre. A' Tiztek közzül el estenek: Kap. G. *Planqvét*, Fő-Hadn. G. *Lucini*, mind a' kettő *Daltontól*; All Hadn. *Kurtz*, a' *Práizéből*; Kap. *Laritz*, a' Tsászár gyalogjai közzül; All-Had. *Kisfaludi*, a' *Devinséből*; Fő-Hadn. G. *Latzi*, és a' Reg. Adjutánt az *Alvintziéből*; Fő-Hadnagy *Vagemann*, és All-Hadnagy *Vagemann* mind ketten *Toskána Ferdinándéből*; Kap. *Piola* az Asó-Seregből; és Májor *Szedletzki* a' Bombárdirek közzül. — A' sebes Tiztek ezek: „Obestlájdinánt *Kempf*, *Gyulaitól*; az akkori Kapitány és mostani Májor Hertzeg *Eszterházi*, Kapitány Lájdinánt G. *Eszterházi*, fő Hadn. *Horváth*, és all Hadn. *Törgei*, mind az *Eszterházi Antal* Sergéből; Zászlótar-tó *Hauptman*, *Károlitól*; all-Hadn. *Delisomonovits*, a' Tsászár gyalog Sergéből; Kapitányok *Koczán*, *Szájfert*, és fő Hadnagy *Poturnay* (*) a' fő Hertzeg

Q q q q 2

(*) A' fellyebb múlt fokhagymás Pruszszus háboruban ezen Tizt Urat sententziázták vólt Káplár korá-

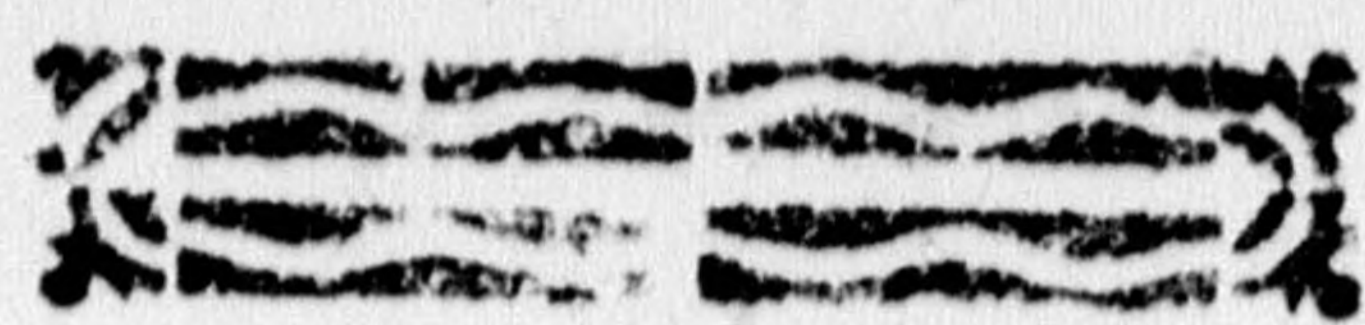

tzeg *Ferdinánd* Magyar gyalog Seregéből; Májorok *Kauclore* és *Nugent*, valamint all-Hadn. *Lang* a' *Toskána Károlyyéból*; fő Hadn. *Paneck*, all-Hadnagyk *Ajkhler* és *Kindermann* a' *Stáinéból*; Májor Gróf *Auersperg* a' *Vallis Mihályéból*; fő Hadnagy *Ekhárt* a' *Pellegriniéből*; fő Hadn. *Jüllits* és Zászló-tartó *Malfatti* az *Ejsterházi Miklóseből*; Kap. *Vagemann* *Volfenbütteltől*; fő Hadn. *G. Planquet* *Alvintzit 1*; All-Hadn. *G. Májerle* *Daltontól*; az Inzsinérek Májora *Feaux*, Inzsinér Tiszt *Vörös*, Kap. *G. Dandini*, és Kapitány *Petrovits* a' *Serviai Szabad-Seregtől*.

Itt tovább ditséri a' Feldmarsal a' nagyobb Tiszteket, kiknek neveiket Magyar betűkkel le írni igen bajos, az egy Commissarius *Lovász* Urén kívül; kiről azt a' ditséretet teszi a' Feldmarsal, hogy ezen Urnak különös Izorgalmassága olly nagy vólt, hogy az egész Tábor semmiben is leg-kisebb Szükséget sem látott.

Míneutánna *Laudon* Generál *Ottó* által *Szemendriát* fel kérte volna, Députátusok jövének belőle a' Feldmarsalhoz Okt. 13 dikán, a' Belgrádi Táborba, olly kérelemmel, hogy őket-is, mint a' Belgrádiakat olly fel-tételek alatt botsáttaná-ki, mellyet *Laudon* meg-is engede nékik. Erre Generál *Ottó* a' Belgrádi mód szerint Capitulálá őket, és *Szemendriát* leg-ottan meg szállá. Az ellenség' itt vólt őrizete, melly 300 fejekre megyen vala, a' Belgrádiakhoz adatek úti társúl, midőn ezek itt költözének el, és őrizetül ezeknek is katonákat adának, kikért bátorságnak okáért a' 2 leg nagyobb Törököt zálogba fogák, és ezeknek vizsza-jövedelekgig *Péterváradra* küldék. — Generálmájor *Ottó*, ki *Szemendriát* meg szállá, találá ottan 14 rész-szerint 1, 2, és 3 fontos gollyóbisú ágyukat, 25 hor-dó

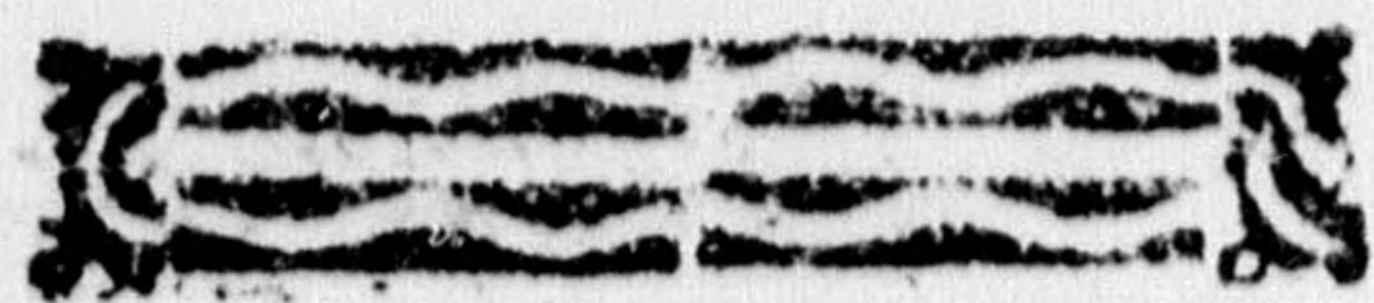
korában egy minázott Polztra, hogy midőn az ellenség oda érkezik gyujtsa-fel, és azokkal edgyütt vettelse-fel magát-is.

dó, és 16 láda tüzi-port, sok ágyuzó 's más készületeket. — Egy Obestlájdinánt *Liptaytól Laudonhoz* érkezett Tudófitás-szerint, az eddig *Palánka Pajz. szarovitz* között fekütt Törökök Okt. 12-dikén innen egészben el-takarodtanak. — Egy más Tudófitás-szerint pedig az eddig *Csupriánál* fekütt *Séráskir Abdi Basa a' Moráván* vilzsa-költözött.

Ő Felsége, a' magok jó viseletekért Feldmarfallájdinánt *G. Brovnet* Fegyvertármesterré, a' *Laudon* Adjutántját *Obestlájdinánt Mackat* Obesterré, Májor *Redángét* és *Immenst* Obestlájdinántokká, Kapitány *Pömlert* pedig Májorrá tenni méltóztatta. — A' Külső Varosra való rohonáskor magokat mások felett ki mutatott 2 legények a' *Dalton* Sergéből, és 1 az *Eszterházi Mikóséből*, mindenik arany pénzel jutalmaztattak-meg. A' *Daltonéból* 3, a' *Gyulai Sámueléből* 12, a' *Pellegriniéből* 12, a' fő Herzeg *Ferdinándéból* 9, az *Eszterházi Antaléból* 3, az *Eszterházi Miklóséből* 9, az *Alvintzijéből* 5, a' *Devinséből* 13, a' *Stáinéből* 6, és az ágyusok közül 3, mindenik emlékeztető ezüst pénzt nyertek.

Feldmarfallájdinánt *B. Vallisnak* Okt. 10 és 12-dikén tett Tudófitása szerint azt lehet látni, hogy a' Boszniában lévő ellenséges Sergek az ott lévő széleket szüntelen háborgotják, és a' mi népünkkel minden nap tsatáznak. — A' *Bessirevikhi Bégh Ibrohim*, a' *Chengigi Bégh*, és a' *Miralimi Bégh* alatt lévő Sergek öszve gyültenek, 9-dikben a' *Glina* vizén nagy Sereggel által jöttek, és egy setét ködös reggel a' mi *Kerstinianál* lévő fő tábori *Posztunkra*

tunkra ütöttek, kiket a' miéink visszavervén, egyéb kárt nem tettek, hanem a' széleken lévő némely üreks hazokat és élésbéli gyűjteményeket tüzzé és hammuvá tettek. — Innen az ellenség ment a' Kerstiniai Templom mellett lévő nagy fántz-nak, hól Obester Köblös áll vala egy osztály *Városdi* katonasággal és 2 ágyukkal: ki ugy bánék az ellenség sok számú Sergével, hogy sok halotjait és sebeseiket itt hagyván, végre az egész környékből el-takarodának. — Itt az Obester Köblös tudósítása-szerint, mindenek-felett jól viselték magokat: Strázsamester *Radanovits*. Itt a' mi veszteségünk nem nagy; de ezen Tudósításnak el-küldésével az Obester még tökéletesen nem tudhatta; azért ez után még várakozni fogunk. — Ezen közben egy más Sántznál 200 gyalagok fő Hadnagy *Kengyelre*-is rá-ütöttek vala; de ennek kengyelen lévén a' vigyázatja olly rendeléssel várja vala a' maga ellenségeit, hogy még jól meg-se érkezének, a' midön minden kárunk nélkül vissza-üzentének; tehát itt-is *in optima forma* foly a' dolgunk. — Minthogy az ellenség itt még sok-féle mozgásokat tett; és majd *Viháts*, majd *Kladusz*, *Szilkovakha* és *Szténa* körül nagy tábori-tüzek láttatnak vala, parantsola B. *Vallis* Generálmáyor *Jelatsits*-nak, hogy a' Környülállások-szerint forduljon edgyet körülöttek. Erre a' Generálmáyor Kapitány *Qvosdentsevitset* 300 Szabad-sergefekkel, az *Ottakai* környékekre küldé, hogy az ellenségnek ott legelő számos tábori barmait tekintené körül. Ennek óltalmára követik vala Generálmáyor *Jeletsits*, Obestlájdi.

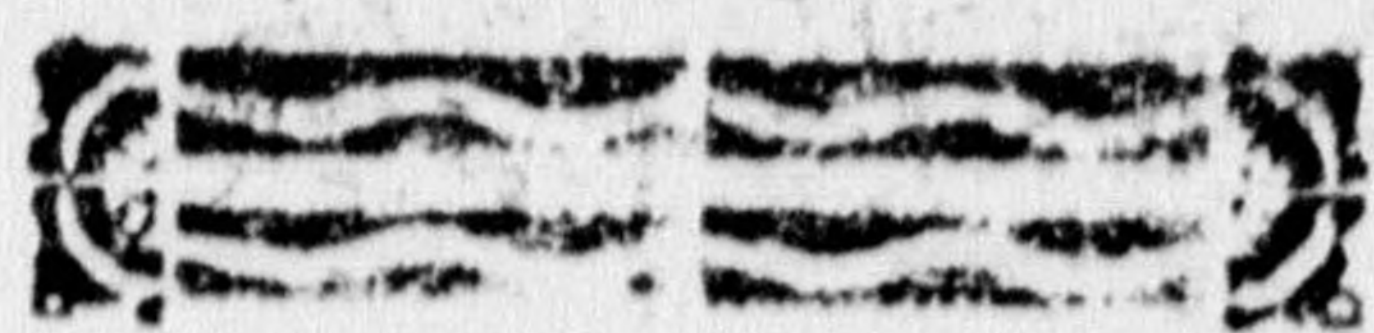
dinánt B. *Kneševits* egy egy osztállyal, és fő Strá-
samerster G. *Gyulai* 150 Keménylövőkkel távúlról.
El megy Kap. *Qvaszentsevits* a' setét ködnek segit-
tségével igen közel az *Ottoka* Várához, hól meg-
buvék, mig a' Törökök a' Barmokat ki-hajtják va-
la. Történetből olyan vigyázók valának a' Törö-
kök, hogy éppen ekkor küldöttek vala patrólt-ki.
Midön ezek már közel vólnának, elé áll *Qvosdentse-
vits* a' rejtékből, Sergeinek edgyik részével a' Patrol-
ra üt addig, mig más része a' barmokkal bajoskodnék.
Ezen munka fel-lármázta az egész Környéket, *Otto-
kát*, *Kruppát*, *Jaszzenitzát*, és más körül-belöl lé-
vő apró Várotskákat, mellyekből ágyuzni kezdé-
nek; melyből egy tsata támodván, és a' mi több
Sergeink-is ide érkeztén, némely katonáink annyira
mentenek vala, hogy *Ottoka* Várának külső Vá-
rofsaiba-is bé-menének és házokat gyujtának meg.
De minthogy a' minden-felől tsatára szaladó Törö-
kök száma szüntelen nevekedik vala, és *Kruppa*-fe-
löl egy tsorda lovas Török-is nyargal vala, a' mi
népünk visszateére. Kergetik vala nyomban a' Tö-
rökök, de Gróf *Gyulai* a' Keménylövőkkel útjo-
kat állván, az ellenség visszavereték. Itt a' mié-
ink 8 Török lovat prédáltanak, és az ellenség köz-
zül egy helyt 15-töt, más helyt 9-et hagyának hal-
va. Közüllünk el-esett 7, és 20 sebet hozott vissz-
sza. Itt a' Tisztek-is közönségesen, de kivált a'
Szabad-fergefek legényesen viselték magokat.

Egy Hertzeg *Hohenlohétól* Szebenből Okt. 15-
dikén költ Tudósítás-szerint a' jelentetik, hogy G.
M. *Pruglakh* a' Moldvában *Rimniknél* rá-bizott dol-
got 7-dikben tökéletesen végbe-vitte; hól a' mi Ser-
günk-

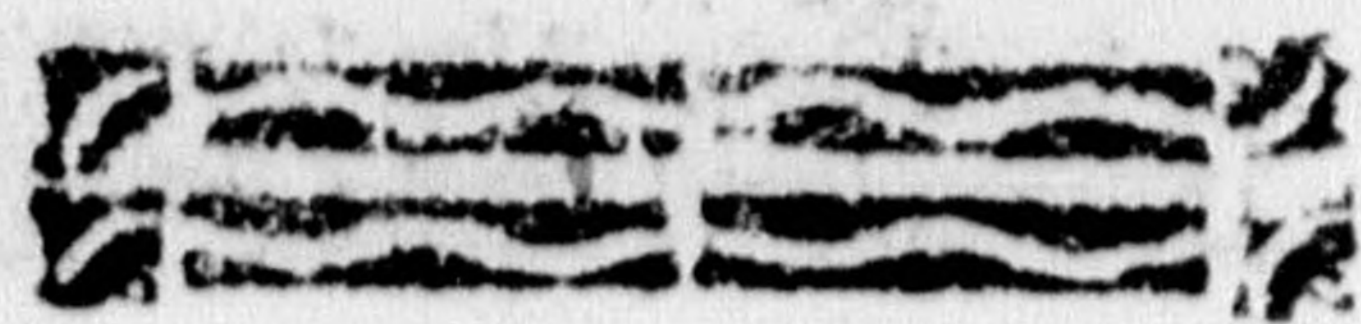
günknek közelítettével az ellenség azonnal meg-szaladott; de Obeszlájdinánt *Vilhorzki* keményen utánnak nyomúlván, nem mészze *Rimniknél* a' Szöllő hegyek alatt utól érte, és tsatára kényszerítvén, ujra meg-verte ezeket és el-kergette. Az Obeszlájdinánt, jóllehet egy vágást kapott a' fején, egész *Oknáig* kergette az ellenséget, 120 közüllök le-approittatott, 53-mot el-fogott, 1 nagy ágyút el-prédált és 5 kisebb ágyukat. Erről-is a' környülállásokkal való Tudósítás ezután érkezik meg. (**)

Csernovitz 9-dik Okt. „Kedves Barátom! Éppen ma érkezém! Moldvából *Morgofest* vidékiről, az holott a' *Potemkin* Hertzeg Sergének edgyik része fekszik, és az *Ismaeli* közösülést *Benderrel* kettévágja. Ez az egész Sereg, mellyet szememmel láték, olly népből áll, hogy közönséges értelem szerint, soha Muszka-ország még ilyeneket sikra ki-nem vezetett. A' Muszka Tsászárnénak *H. Kóburg-hoz* küldött ajándéka, mely egy Piksisből áll, 20-ezer Rubelre betsültetik. — A' Nagy Vezérnek megverettetéséről azért nem irak; mert ezt az Udvari Tudósításokból leg-jobban lehet tudni. — Báró *Metzburg*, a' ki-is mostonában azon 5 Kerületeknek *Adminisztrátora* vala, mellyeket ő Felsége el-foglalt Moldvából, ezen hónapnak 6-dikán rothasztó-hideg-lelésben meg hólt, és 3 apró Anya nélkül való gyermekeket hagyta maga után; ki tételsék helyébe, még nem tudatik. — Egy ide-való lakos, ez előtt 8 esztendőekkel a' maga feleségét halálason meg sebesítvén, 5 esztendei rabságra ítelteték, és feleségétől el-vállasztaték, mely meg-esvén, felesége férj-

férjhez-is ment vala. El-telvén a' büntetésnek ide-
je, ez-előtt 4 napokkal vissz-érkezik az ember
*Lemberg*ből, és egyenesen vólt Feleségéhez mene,
ki-is látván régi Urát az ajtón bé-jöni, azonnal tsak
el-esék és meg-hala. — „ Ugy el-szaparadott a'
Tolvaj Bukovinában, hogy egész falunként kén-
tenittetnek a' Lakók örizeten állani, és mint a'
Szilágyságban farkos kergetni, ugy itt Tolvajt ker-
getni menni. — „ A' Lengyelek itten felettébb el-
tsüggettenek azólta, miólta látják, hogy a' Nagy
Vezér, ki velek magát edgyefíteni kívánnya vala,
meg-verettetett. “

Brün. (Itt van *Ipsylándiról* a' tökelletes Tudó-
fitás) Sept. 17-dikén 8 és 9 óra között, egy szál-
láft mutatának H. *Ipsylandinak* a' *Spilberg* nevü fo-
goly Várban. A' Brünben fekvő Tsászár Regement-
jének Obestere és ennek Adjutántja vivék ötöt egy
bé-fedett Kotsiban ide. Mikor ő azt meg tudta, hogy
az első fogságát második fogság érte, ugy meg ret-
tent, hogy az ötöt fogságra vivő Obesternek edgyet
sem tud vala szóllani, és valamint fel-vala öltözve,
ugy mene a' fogságba. Minden tselédjei közzül
tsak egy szólgájának engedteték-meg, hogy vele
mennyen, a' többinek pedig kemény büntetés alatt
tiltaték-meg, hogy tsak szóljanak-is többé vele. Er-
ről az örizeten lévő katonáknak-is kemény paran-
tsolatot adának, hogy tsak edgy tselédjét is a' Vár-
ba bé-ne botsásák. Minden ételek, mellyek a' Vár-
rosban a' maga Szakáttsától kézzittetnek, előbb a'
Hauptwachtra vitetnek, és az ott lévő Tisztól szor-
galmatosan meg-visgáltatván, mind öszve vagdal-
tat.

tatnak és fel-irattatnak, annakutánna küldetnek a Várba a' *Profoszhoz*, ki ezekről rendre *recepisét* adván, fel-adja *Ipsylandinak*, és a' réport megint vizsgálja-küldetik a' fő-vigyázaton lévő Tiszt kezébe. Mi légyen bizonyos oka ezen ő fogságának, senki bizonyoson nem tudja; hanem mindenek azt vélik, hogy titkon a' Portával levelezett volna, mellyen szerentsésen rajta érték. Miólta fogva van, minden mulattsága tsak az olvasás. Minden jószága petsét alatt vagyon.

Minden-féle Német 's más Ujság - Levelekből össze-szeűelt Külső országi nevezetesebb Tudósítások.

Frantzia-ország. (A' Haza-körül esett szerentsés tsatázások akadályoztattak, mely-szerint a' Külső-országi történetekkel már régtől fogva adósá maradni kénytelenítettünk, imé újra ezekhez kezdünk.) *Nekker*, azon már két izben számkivetésben küldett, de megint vizsgálja-hivatott nagy Frantzia Minister, már annyira vitte a' Frantzia Nemzetet, hogy ezek azon szörnyü adóságaik között-is tsak nem bövelkedni láttatnak. *Nekkernek* a' Nemzet eleibe terjesztet irására minden tehetősebb Hazafiak ugy hordják önként az ezüftet a' pénz-verő-házokba, hogy az a' közönséges haszonra fordittassék, hogy már most 8 napok alatt 50 milliom tallérokat ver-tenek. — A' *Szt. Mártini Benediktinusok* azt igér-ték a' Státusnak, hogy ők egy minden esztendőbé-li 900 - ezer Livára - való jövedelmet fognának mú-tatni, ha ők *Secularisaltatnának*, és mindeniknek 1500 Livrát fizetne a' Státus esztendőnként. — A'

Germani Karthæuserek és Dominikánusok-is, kiknek esztendőnként 1 milliom 500-ezer Livra jövedelmek vagyon, mindent a' Stutusnak ajánlanak, és a' más Szerzetek példája-szerint a' magok el-töröltetésekét önként kivánnják. Egy szóval a' Frantzia Nemzetnek minden renden lévő tagjai ugy öszvetették vállaikot a' közönséges haszonnak elő-mozdítására, hogy ott minden tsak a' Nemzeti közönséges haszonra láttatik tekinteni. A' Nemzeti-gyűlésben el-végeztetett, hogy az egész Országban minden Templomokból az ezüst és arany a' pénz-verő házokba vitessék, és a' Nemzet' hasznára pénzé veretessék; mellyet most hordanak-öszve; de kell-is itt a' pénz; mert a' Nemzeti-gyűlés a' Státusnak minden nap 24-ezer Livrába kerül. 1200 a' Députátus; mindenik 18 Livrába kerül napjában; 's hát a' viasz gyertya 's más költségek. Az iratik, hogy a' Romai Szt. Atya 2 Levelet küldött volna Frantzia-országba, edgyiket a' Királynak, a' másikat pedig a' Nemzeti-gyűlésnek, melyben azt az előre-való ígéretet tette, hogy maga személynesen Párisba fogna menni, ha a' Nemzeti-gyűlés a' béke-ségnek helyre-állítására és a' Vallásnak hasznára szükségesnek lenni gondolja; mellyet ha az ő öregségeivel járó nyavallyái nem találnának-is megengedni, egy Kárdinál Követet fogna a' maga képeben küldeni. — A' Romai Szt. Atya a' Frantzia-orzági zenebonára nézve egy 3 napi imádkázó innepet, és a' Városnak 9 fő Templomaiban, minden-napi imádságot, és ezen 3 nap alatt tökéletes bün-botsáttást rendelt. Különösön parantsolt

♫ Szentsége, hogy a' napnak lemenetele után egy órával minden harangokat fél-óraig húzzanak, hogy ezen idő alatt Romának minden lakosi Frantziaországért foházkodásra szállittassanak.

Frantzia-ország. Egy tsalhatatlan Tudósításban szóról szóra ezt olvassuk: „Ezen Orzágnak állapota egészen megfordult, és újra egy tsudálatos környülállást öltözött magára. A' Párisban való szörnyü drágaság és kenyérbéli szükség; a' népnek a' Királyhoz és a' Ministerekhez való kedvetlenségek, azért, hogy az Orzágot minden útan módon a' régi lábára visszaállítani kívánni és munkálodni alattomban meg-nem szünnének, 's több effélék; megint egy ujj és az elsőnél sokkal veszedelmesebb zenebonát indítottanak. — Ezen zürzavaros és veszedelmes zenebonára okat szolgáltatata nem régiben, egynéhány Regementeknek Párisba való szollittatók, kik midön a' Gárda Sereggel és a' Nemzeti Seregnek Tisztjeivel edgyütt vendégeskednének, hól a' Király, Királyné és a' Királyfi is Okt. 1-ső napján jelen valának — de kivált midön a' már-igyanus nép meg-tudá, hogy ezen Vendégségben a' Tisztek a' Nemzeti *Cokárda* helyett fekete fátyólt tettek volna Kalapjaikba, semmit sem kételkedék a' nép tovább, hogy el-nem árúztatott, és hogy a' Regementek azért nem jönének Párisba, hogy a' moston építő Nemzeti szabadság' házát fundamentomából el-rontsák. Ezen naptól fogva meg-nem szünt a' szörnyü zenebona; mely az első fokkal fellyül haladja. — Oktobernek 4-dikén ölzve-gyülele egynéhány ezerből álló Afzszonyi sereg; ezeket fegy-

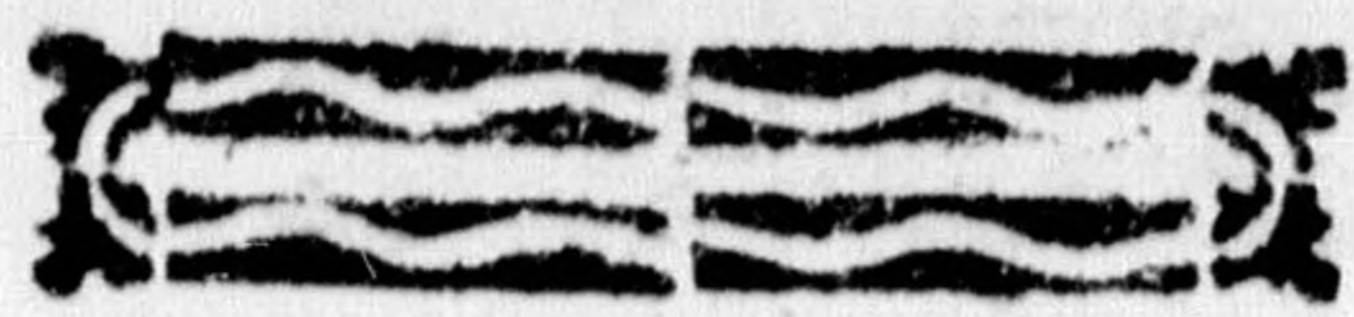
fegyveres férfiak sokosága kifirvén, a' Tanátsházra rontának, minden harangokat félre verének; puska port gollyóbist prédálának, és ollyon zenebonát indittanak, mellyet le-nem lehet irni. A' Nemzeti Sergek, a' Gárda Sergek 's a' többi mind fegyverben valának öszve-zavaradva, kiket nem lehet vala le tsendesíteni, hogy Versáliára ne-ülsenek, sőt ezen zenebonás népnek fő Vezére *Marquis de Fayette* sem kerülheté-el, hogy a' zenebonás fegyverekkel Versáliába ne mennyen. El-menének azért, és midön ide érkezének, hát már a' fel-fegyverkezett véghetetlen Hering áruló aszszonyi sokoság itten vagyon, és mindenik a' Királlyal akarna beszélni; de mivel a' Strázsák bé-nem botsátták vala, már tsatára került a' dolog, és némely Gárdákat le-vertenek vala a' földre. Ezt látván a' Király, meg-engede a' hozzá-menetelt, és ezen Aszszonyi Seregnek képében egy Hering áruló Francia *Kofa* beszél vala a' Királlyal, kiknek ő Felsége mindent meg-engede és igére. Ezen lárma még meg-nem szünék, midön a' Polgári katonaság Versáliában, a' Párisi Nemzeti Sereggel és az ott lévő Regementekkel öszve-vevén magokat, körül-vevék a' Királyi házot, és meg-szállák azért; mivel észre-vették vala, hogy a' Király egész familliástól elébb kívánna titkon állani, hogy a' Nemzeti-gyülekezet' végzésének magát alázza ne-irhassa. Midön látná a' Király, hogy bé-van hatalommal és erőszakkal rekesztve, rá vevé *Marquis de Fayette* a' Népnek Vezére, hogy mind azokat, mellyeket eddig a' Nemzeti-gyülés végzett, erőlttené-meg, sőt nagyobb meg-

meg-erősítésnek okáért menne Versáliából a' fő Városba Párisba a' Nemzeti-gyülekezetbe, hogy minden veszedelemnek eleibe álhassan.

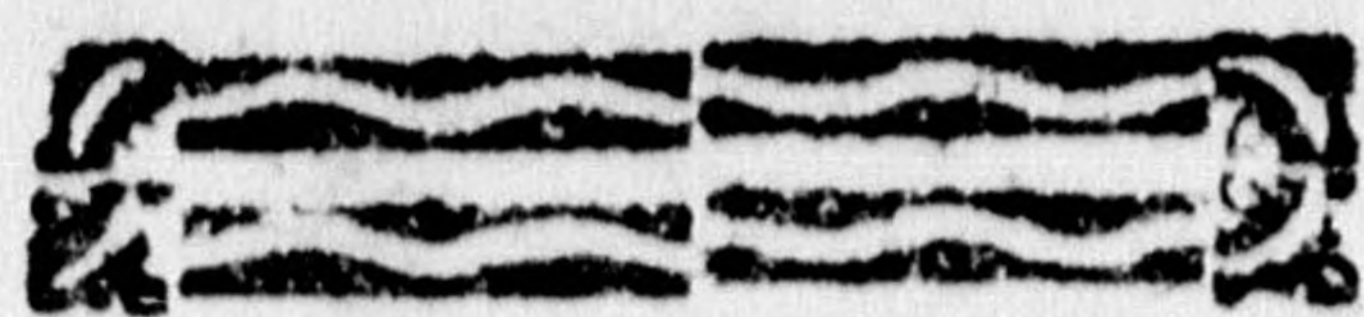
Mi leve ezen szörnyü történetből? az, hogy a' Király egész Familiástól 6-dikban dél-után, a' Nemzeti-öriző népnek óltalma és vigyázatja alatt, és 100 Députátusoknak kísérése alatt Párisba a' Nemzeti-gyülésbe kifirteték, és már most az-ólta a' Király egész Udvarával Párisban lakik, és visszsa. Versáliába nem botséttatik. Ezen időtől fogva kezdett valamit tsendefedni a' zenebona; de állandóságot nem ígérhetünk ezen tsendefedésnek: mert a' Nemzeti-gyülés a' maga tzéljától el-nem áll, hanem azt folytatja. Szüntelen várjuk az erről szólló bővebb tudósítást; mert némellyek azt akarják hinni, mely még tsak ugyan nem tökéletes igazság, hogy a' Nemzet a' Királynét valamely Klastromba zárta vólna, és kívánná a' Királytól el-vállasztani. Ez ugyan mondom nem egészen igaz; de tsak ugyan ugy vagyon Frantzia-országban a' dolog, hogy Romában nem minden ok nélkül imádkoznak ezekért.

Brüszszel. — Többnyire a' Bétsben szárnyáló Német Ujság Levelekben majd mindenikben, de nevezetesen az Erláangi Ujságban azt olvasom, hogy az Auszriai Belgiumbéli nagyobb emberek mind általköltöztenek vólna Hollándiába a' *Menkheli* Ersekkel edgyütt, és a' Menkheli Ersek egy Kuririrt küldött vólna Hollándiából ö Felségéhez a' Státus képeben

pében olly irással, hogy ő Felsége minden eddig vólt Privilegiumaikot, Törvényeket és jusokat adja vissza, valamint akkor vólt, mikor ők ő Felségét és az Auszriai Házot (*Schutz Herr*) fejeknek és óltalmazó Uraknak vállasztották; mert különben az ő Istenekre és Kardjokra apellálnak. Ezt mi a' Német Levelekből irtuk; azért igazsága-felől jót nem állunk. Azt írják, hogy Hollándia, Frantzia-ország és Belgium egy Húron pengenének, hogy pedig Belgiumból sokon Hollándiába által költöztének a' tehetősöbбек közzül, és most-is költöznek, azt igaznak akarják erősíteni.

Itt Bétsben némely Kereskedők azt erősítik, hogy ők Levelet vettének vólna Oláh-országból, mely-szerint a' Nagy Vezér a' maga Táborát 3-szor is öszve-szedvén, és Hafsán Basának 20 ezerből álló Sergével edgyesítvén, megint H. *Kóburgra* ütött vólna, kinek lovas Népe éppen akkor lévén a' préda költöztetésében, *Kóburgon* szinte erőt vett vólna; kit ugyan tsak *Kóburg* 3-szor is végre megvervén, maga *Kóburg* egy könnyü sebet kapott vólna. Ezen hir Bétsben egy kittsiddég valtagobban jár a' köznép suttagó szájában; de ne hidjünk addig néki, mig az Udvari Tudósítást nem látjuk; mert sok a' hazugság.

Tudósítás.

Azon ujj Magyar Könyv; (Egy a' Teremtőhöz fel-emelkedett elmének szabad Gondolkozásai) melyről már Tudósítást tettünk vala, találtatik 30 krajtzáron.

Bétsben a' Stahle Ur bóltjában a' Volltzeull nevü uttzában a' 813-dik szám alatt.

Pesten-is ugyan Stahle Ur bóltjában az Univerfitás mellett.

Debretzenben Imre János Könyváros Urnál.

Kolosvárt a' Ref. Kol. Könyv-nyomtató Házánál, és mindenütt a' Könyvkötő Uraknál.

A' Kegyefségre igen szép meg-jegyzés.

Ezen Könyvnek ki-nyomtatására Gróf *Vartenslébenné* Alsószony ö Excellentiája 100 tallérokat ajándékozott. Bár többen találkoznának illyenek; más lában állana a' Magyar nyelv, és a' Tudomány.